



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 306

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**

ΚΟΙΝ:

1. Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκέρογλου
2. Βουλευτή κ. Γιάννη Μανιάτη
3. Βουλευτή κ. Μιχάλη Τζελέπη
4. Βουλευτή κα Εύη Χριστοφιλοπούλου
5. Βουλευτή κ. Δημήτρη Κωνσταντόπουλο
6. Βουλευτή κ. Γιάννη Κουτσούκο
7. Βουλευτή κ. Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλο
8. Βουλευτή κα Χαρά Κεφαλίδου
9. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
10. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
11. Υπουργείο Εσωτερικών
12. Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
13. Υπουργείο Οικονομικών
14. Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6203/6.3.2019 Ερώτηση με θέμα: «Άμεση χρηματοδότηση για αποκατάσταση των ζημιών σε υποδομές και σπίτια και μέτρα ανακούφισης των πληγέντων γεωργών, κτηνοτρόφων και επιχειρηματιών από την πρόσφατη κακοκαιρία στην Κρήτη»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 6203/6.3.2019 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Βασίλη Κεγκέρογλου, Γιάννη Μανιάτη, Μιχάλη Τζελέπη, Εύης Χριστοφιλοπούλου, Δημήτρη Κωνσταντόπουλου, Γιάννη Κουτσούκο, Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλου και Χαράς Κεφαλίδου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σε ευρεία σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων, ύστερα από αυτοψία που πραγματοποιήθηκε από κλιμάκιο του ΥΠΠΟΑ αποφασίστηκε σειρά δράσεων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την αποκατάσταση των ζημιών στα μνημεία που υπέστησαν ζημιές από την πρόσφατη κακοκαιρία τον Φεβρουάριο του 2019.

Πιο συγκεκριμένα τα προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι:

Νομός Χανίων

Αρχαία γέφυρα της «Ελληνικής Καμάρας» στις Βρύσες Αποκορώνου Χανίων. Η ΕΦΑ Χανίων είχε από το 2018 προχωρήσει σε απευθείας ανάθεση για τη σύνταξη μελέτης αποτίμησης, συντήρησης και αποκατάστασης της δομικής ακεραιότητας της αρχαίας γέφυρας. Η μελέτη κατατέθηκε στην ΕΦΑ Χανίων στο τέλος του 2018 και προωθήθηκε στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων (ΓΔΑΜΤΕ) για έλεγχο και παρατηρήσεις πριν την τελική έγκρισή της. Παράλληλα, συντάχθηκε Τεχνικό Δελτίο Έργου

ΠΑΕ – Φυσικές Καταστροφές, με τίτλο «Εργασίες συντήρησης, στερέωσης και αποκατάστασης δομικής ακεραιότητας της αρχαίας γέφυρας «Ελληνική καμάρα» στις Βρύσες Αποκορώνου Π.Ε. Χανίων», με αίτημα χρηματοδότησης ύψους 300.000,00 €, για την ένταξη του μνημείου. Το ΤΔΕ, με συνημμένο πλήρη φάκελο, διαβιβάστηκε στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Οικονομικών του ΥΠ.ΠΟ.Α. για τις περαιτέρω ενέργειες. Το έργο αποκατάστασης της «Ελληνικής Καμάρας» στις Βρύσες Αποκορώνου θα χρηματοδοτηθεί από εθνικούς πόρους σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών και σύμφωνα με την υπό έγκριση εκπονηθείσα μελέτη.

Όσον αφορά στην κατάσταση του μνημείου μετά την πρόσφατη κακοκαιρία, διαπιστώθηκε ότι στην ανατολική (κατάντη) πλευρά της γέφυρας, πάνω από τη νότια βάση του τόξου, έχει καταρρεύσει μικρό τμήμα του στηθαίου και της πλαϊνής αργολιθοδομής, μαζί με λίγες πέτρες και χώματα του λιθόστρωτου και του υλικού πλήρωσης. Η κατάρρευση αυτή επισκευάζεται εύκολα και δεν επηρεάζει την αντοχή του μνημείου. Σημειώνεται επίσης ότι δεν εντοπίστηκαν μεταβολές στη γεωμετρία του, ούτε φθορές στο τόξο και τη θεμελίωση που να σχετίζονται με τη στατική του επάρκεια.

Επιπρομαχώνας του Αγίου Δημητρίου στην παλιά πόλη Χανίων,

Τα ξημερώματα της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2019, και μετά τις καταρρακτώδεις βροχοπτώσεις, κατέρρευσε ένα τμήμα του επιπρομαχώνα Αγίου Δημητρίου στη νοτιοδυτική γωνία των ενετικών οχυρώσεων στην παλιά πόλη Χανίων εντός της θεσμοθετημένης ζώνης Α' απόλυτης προστασίας (Υ.Α. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/ Β1/Φ47/67503/2099 π.έ./23.3.2012, ΦΕΚ 97/ΑΑΠ/28.3.-2012). Πρόκειται για τμήμα πλάτους 30 περίπου μέτρων, το οποίο εντοπίζεται στη δυτική πλευρά του μνημείου και ήταν εξολοκλήρου ανακατασκευασμένο. Ειδικότερα, η συγκεκριμένη πλευρά είχε καταρρεύσει το 1992 και ολοκληρώθηκε η ανακατασκευή της το 1999 στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ του Δήμου Χανίων και της τότε 13^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, χρηματοδοτούμενη από το Β' κοινοτικό πλαίσιο στήριξης (ΠΕΠ Κρήτη 1994-1999).

Στο πλαίσιο της αυτοψίας αποφασίστηκε η λήψη άμεσων μέτρων άρσης ετοιμορροπίας όχι μόνο εκατέρωθεν του καταρρεύσαντος τμήματος, αλλά και για άλλα τμήματα του αναπτύγματος του περιμετρικού τείχους που κρίνονται ως ετοιμόρροπα. Για τα επίμαχα αυτά τμήματα αποφασίστηκε η προσωρινή περιμετρική αντιστήριξή τους με μεταλλικές αντηρίδες αντίστοιχες εκείνων που είχαν τοποθετηθεί από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων (ΔΑΒΜΜ) σε ανάλογη κατάρρευση που έλαβε χώρα στις 27.2.2017 στα νοτιοανατολικά και στα νοτιοδυτικά του μνημείου, και οι οποίες ανταποκρίθηκαν πλήρως για το σκοπό που κατασκευάστηκαν και η εξασφάλιση της οριστικής αποκατάστασής του με χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών.

Για την οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος των συνεχών καταρρεύσεων του επιπρομαχώνα θα πρέπει το σύνολο του περιμετρικού τείχους του να στερεωθεί έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ωθήσεις που προκαλούνται από τις εδαφικές επιχώσεις αφενός και αφετέρου στις υδροστατικές πιέσεις. Με δεδομένη τη θετική γνωμοδότηση του ΚΑΣ στις 13.3.2019 ως πιλοτικό πρόγραμμα για τις προδιαγραφές της συνολικής μελέτης, η ΔΑΒΜΜ προωθεί την ανάθεση σύνταξης σχετικής μελέτης, έτσι ώστε να υλοποιηθεί το σχετικό έργο το συντομότερο δυνατό.

Τέλος, ολοκληρώνεται η μελέτη με τίτλο «Στερεωτικές και αναστηλωτικές εργασίες του συνόλου των τειχών του επιπρομαχώνα Αγίου Δημητρίου των ενετικών οχυρώσεων της παλιάς πόλης Χανίων». Η ΔΑΒΜΜ έχει ήδη συντάξει το Τεχνικό Δελτίο Έργου με χρηματοδότηση ΠΔΕ - Φυσικές Καταστροφές.

Γέφυρα Κερίτη, στον οικισμό Αλικιανού Ν. Χανίων

Η Γέφυρα Κερίτη έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης, σύμφωνα με την Υ.Α. ΔΙ/ΑΠ/Γ/1644/44519/27.08.1998 (ΦΕΚ 1052/Β/12.10.1998).

Για την υλοποίηση των εργασιών αποκατάστασης και αναστήλωσης της ιστορικής γέφυρας Κερίτη, που κατέρρευσε από φυσική καταστροφή την 25^η Φεβρουαρίου 2019, πρέπει πρώτα να εκπονηθούν εξειδικευμένες μελέτες από τους συναρμόδιους φορείς με τη συνδρομή του ΕΜΠ. Αποφασίστηκε η σύναψη προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στο πρότυπο του Γεφυριού της Πλάκας.

Το ΥΠ.ΠΟ.Α. προτείνει η αποκατάσταση και αναστύλωση του μνημείου, να γίνει στην αρχική του μορφή, με ενσωμάτωση των αρχιτεκτονικών μελών που έχουν καταρρεύσει τα οποία πρέπει να περισυλλεχθούν.

Η Υπηρεσία Νεώτερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης (ΥΝΜΤΕΚ), ως Περιφερειακή Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ, σε συνεργασία με τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου Πλατανιά Χανίων, έχουν ήδη συμφωνήσει να περισυλλέξουν τα μικρά σε μέγεθος διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη της γέφυρας, από την ξηρά και από την κοίτη του ποταμού, τα οποία θα εναποθέσουν σε περιφραγμένο χώρο, που έχει διασφαλίσει ο Δήμος του Πλατανιά Χανίων. Συντηρητής της ΥΝΜΤΕΚ, θα καταγράψει τα ευρήματα και σε επόμενο στάδιο θα κάνει αναλυτική καταγραφή της φθοράς και της κατάστασης διατήρησης τους.

Πριν την μετακίνηση των παραπάνω περιγραφόμενων στοιχείων της γέφυρας, θα γίνει φωτογραμμετρική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του μνημείου και του περιβάλλοντα χώρου με τα διάσπαρτα μέλη στη θέση που βρίσκονται τώρα, ώστε να διευκολυνθεί το έργο της ενσωμάτωσης τους στη νέα κατασκευή. Η εργασία αυτή θα πραγματοποιηθεί από Μηχανικούς της ΥΝΜΤΕΚ, σε συνεργασία με τον ειδικό στα G.I.S., Μηχανικό της ΕΦΑ Ηρακλείου, ο οποίος διαθέτει τον απαραίτητο εξοπλισμό.

Σε ότι αφορά τα μεγάλα σε όγκο και βάρος αρχιτεκτονικά μέλη της γέφυρας, που βρίσκονται σήμερα στην κοίτη του ποταμού, υπάρχει αδυναμία μεταφοράς τους με τον εξοπλισμό που διαθέτει ο Δήμος Πλατανιά. Η ΥΝΜΤΕΚ βρίσκεται ήδη σε διαβούλευση με τις Τεχνικές Υπηρεσίες της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, προκειμένου να βρεθεί λύση για την μετακίνηση τους διασφαλίζοντας την ακεραιότητά τους.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα μέρος των πρόδρομων εργασιών που επιβάλλεται να γίνουν, πριν τη σύνταξη των οριστικών μελετών.

Νομός Ρεθύμνου

Στο Νομό Ρεθύμνου εντοπίστηκαν τα κατωτέρω προβλήματα:

Κηρυγμένος Αρχαιολογικός Χώρος Σταυρωμένου - Χαμαλευρίου
(Υ.Α.ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/36846/1713/25.4.2007 (ΦΕΚ179/Α.Α.Π./9.5.2007), με θεσμοθετημένες Ζώνες Α και Β προστασίας (ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ25/80461/4013/28.8.2007 Υ.Α. (ΦΕΚ 433/Α.Α.Π./14.9.2007).

Συγκεκριμένα:

Στο παράκτιο τμήμα του οικισμού Σταυρωμένου, στη θέση Βάρδια, εντός της αδόμητης ζώνης Αα, όπου διακρίνονται από την πλευρά της θάλασσας εκτενή κατάλοιπα των νεκροταφείων των κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων της αρχαίας πόλης του Σταυρωμένου, έχουν υποστεί σημαντική φθορά και αλλοίωση εξαιτίας των έντονων καιρικών φαινομένων, ενώ έχει μεταβληθεί πλήρως η ακτογραμμή.

Στη θέση Παλαιόκαστρο, δυτικά της θέσης Βάρδια στο παράκτιο τμήμα του οικισμού Σταυρωμένου, ομοίως εντός της αδόμητης ζώνης Αα, στα τμήματα στα οποία δεν υπάρχει τοιχίο προστασίας των αρχαιοτήτων, διαφαίνονται νέες που αποκαλύφθηκαν εξαιτίας του χειμέριου κύματος και της έντονης βροχόπτωσης.

Κατεπείγουσα είναι η ανάγκη εκπόνησης μελέτης για την κατασκευή τοιχίου αντιστήριξης του πρανούς και προστασίας των αρχαιοτήτων κατά μήκος της ακτογραμμής της περιοχής του Σταυρωμένου, δράση που έχει καταχωρηθεί από ΕΦΑ Ρεθύμνου στο Πρόγραμμα Δράσης του έτους 2019.

Επίσης, με σχετική αλληλογραφία η ΕΦΑ Ρεθύμνου έχει ενημερώσει το Δήμο Ρεθύμνου και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, ότι δεν υπάρχει αντίρρηση από πλευράς Εφορείας για την πραγματοποίηση άμεσων εργασιών που αφορούν στην αποκατάσταση των ζημιών στη γέφυρα Σταυρωμένου και σε ιδιοκτησίες ιδιωτών, υπό την επίβλεψή της.

Στον οικισμό Μελιδονίου Δήμου Μυλοποτάμου διαπιστώθηκε κατάρρευση τμήματος του εξωτερικού τοίχου ιδιωτικού κτιρίου, που έχει χαρακτηριστεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την Β1/Φ38/35312/783/13-09-1989 ΥΑ (ΦΕΚ 741/Β/04.10.1989).

Στην Ενετική γέφυρα του Πλατανιά Ρεθύμνου έχουν επιδεινωθεί τα σοβαρά στατικά προβλήματα που ήδη υπήρχαν λόγω της διέλευσης τροχοφόρων και την ανάπτυξη βλάστησης στα βάθρα. Η ΕΦΑ Ρεθύμνου έχει ζητήσει από το Δήμο Ρεθύμνου να διακοπεί η διέλευση τροχοφόρων και την κοπή της βλάστησης και να ακολουθήσει η εκπόνηση μελέτης για την οριστική αποκατάστασή του.

Στο εσωτερικό του **Φρουρίου της Φορτέζας**, κατέρρευσε τοιχίο τάφρου, μήκους περίπου 5 μέτρων και άμεσα η Υπηρεσία θα προχωρήσει στις εργασίες υποστύλωσης και

αναστήλωσής του και, μετά την εκτίμηση του κόστους, εν δυνάμει θα αιτηθεί έκτακτη χρηματοδότηση.

Σχετικά με τις γέφυρες του Κερίτη και του Πλατανιά σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3028/2000, ο κύριος ή ο νομέας του μνημείου, εν προκειμένω ο Δήμος, υποχρεούται να μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εργασιών συντήρησης, στερέωσης ή προστασίας με δική του δαπάνη και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ έχουν επιληφθεί των ανωτέρω προβλημάτων και έχουν προγραμματίσει τη διενέργεια άμεσων σωστικών ανασκαφικών εργασιών και εργασιών συντήρησης και αναστήλωσης στα μνημεία των πληγείσων περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το Ν. 3028/2002, κατά προτεραιότητα καθώς επίσης θα συμβάλουν στην ταχεία έγκριση των μελετών αποκατάστασης των πληγέντων μνημείων.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΜΥΡΣΙΝΗ ΧΟΡΜΠΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΓΔΑΜΤΕ
2. ΔΑΒΜΜ
3. ΔΠΑΝΣΜ
4. ΕΦΑ Χανίων
5. ΕΦΑ Ρεθύμνου
6. ΥΝΜΤΕ Κρήτης

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
ΠΡΕΖΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ